

«Полонійна осінь-2024» – яскравий аргумент незламності України

Віктор Радчук

«Полонійна осінь» як класично фестивалне дійство вже традиційно стає осередком популяризації польської мови, культури та мистецтва в Україні.

Те, що фестиваль обласного масштабу незмінно проходить у Романові, додає значимості не лише справі пропаганди та популяризації мистецтва та культури дружнього до нас народу. Якраз у цьому випадку селище Романів отримує додаткові бонуси у статусі домашнього вогнища популярної події мистецького життя на Житомирщині загалом.

Це, так би мовити, загальні зауваження щодо події, яка стає традицією, яка приковує увагу великої і численної громади етнічних поляків, що проживають на Житомирщині. Цьогорічний фестиваль «Полонійна осінь» проходив у так званому офлайн-форматі реального часу, і його учасники прибули для участі у фестивалній програмі до приміщення Романівського будинку культури. Після фестивалних років, коли «Полонійна осінь» проходила у дистанційному онлайн-форматі, це очевидний крок вперед.

Щодо географії учасників фестивалю, то більшість його учасників були з Романова. Села Романівської громади Червоні Хатки і Врублівка також відзначилися присутністю і участю своїх колективів у програмі фестивалю. Із Житомира для участі у фестивалі прибули звичні фаворити подібних імпрез – вихованці ансамблю «Квяти» із Польського дому, який діє і працює в обласному центрі. Також традиційними учасниками «Полонійної осені» стали самодіяльні артисти із Довбиша. Через вплив

Джерело фото: Твій Романів

надзвичайних обставин (хвороба кількох учасників) до Романова цього року не змогли прибути артисти із Гришковецької громади Бердичівського району.

За словами методиста Житомирського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти Наталії Шумлянської, яка була у складі журі «Полонійної осені-2024», цьогорічний фестиваль гарно організований, проходить у прекрасних умовах, а мозаїка фестивалній програмі засвідчує жанрове розмаїття виступів і напроєкт змістовну педагогічну діяльність викладачів польської мови, які підготували прекрасних конкурсантів. У цьому сенсі просто дивовижний результат продемонструва-

ла вчителька польської мови Романівського ліцею № 1, усім відома Віта Карпінська.

Точніше і правильніше слід зауважити, що саме вихованці та учні Віти Вікторівни були переможцями та дипломантами фестивалю у кількох його номінаціях.

У розмові із В. В. Карпінською нам вдалося з'ясувати, що вона своїх вихованців готує до виступів у тандемі із фахівцями вокального співу: керівником популярного вже у масштабах всієї Житомирщини ансамблю «Пролісок» Наталею Шкуратенюк та викладачкою Романівської

школи мистецтв Світланою Діхтярук. Як виявилось, така співпраця дає чудові, навіть прекрасні результати.

Нині, коли підбиті підсумки «Полонійної осені-2024», організатори фес-

На сесії знову – зміни до бюджету! Але не тільки!

с. 2

На адресу трударів-аграріїв висловили шану і подяку

с. 4

Вихід зі скрути – залучення інвестицій. І то – негайно!

с. 3

тивалю можуть зробити певні висновки із прицілом на майбутній рік. Зрозуміло, що воєнний час, періодичні загострення ситуації на фронті безпосереднього протистояння, часті тривоги, прильоти та загрози влучань мало сприяють творчій уяві стосовно фестивалю майбутнього. Залишається лише сподіватись на те, що наступна осінь 2025 року в Україні стане мирною і в Україні

з'явиться безліч можливостей для нових прочитань, нових підходів в тому числі і в плані проведення фестивалю «Полонійна осінь». Переважно від батьківської аудиторії прозвучало побажання для організаторів вже справді авторитетного фестивалю у Романові проводити його в один із вихідних днів. Адже понеділок, що б там не говорили, – все ж таки не фестивалний день.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

СПОДОБАЛАСЬ ГАЗЕТА?

ПІДТРИМАЙ СВОБОДУ СЛОВА!

ПЕРЕДПЛАТИ

на 1 місяць - 26,00 грн,
на 3 місяці - 78,00 грн,
на 6 місяців - 156,00 грн

у найближчому поштовому відділенні!

На сесії знову – зміни до бюджету! Але не тільки!

Віктор Першко

На четвер, 28 листопада 2024 року, призначено дату скликання чергової, 60-ї, сесії Романівської селищної ради, яка розгляне низку вкрай важливих питань життєдіяльності Романівської громади.

Зазвичай у момент анонсу чергової сесії лунає інформація стосовно найважливішого або іншими словами ключового питання, яке обговорюватимуть і ухвалюватимуть депутати селищної ради. Вже зараз ледь не головний акцент уваги до роботи 60-ї сесії Романівської селищної ради зосереджений на питанні про внесення змін до бюджету на 2024-й рік. Зазвичай на будь-якій сесії питання щодо змін у бюджеті громади викликає поживлений інтерес, бо ж усім цікаво, куди і з якою метою розподіляються, наприклад, кошти від перевиконання плану із надходжень від податків та зборів або ж як розподіляються кошти, що надходять у розпорядження

Джерело фото: Твій Романів

громади у вигляді субвенції (додації) від бюджетів вищих рівнів (обласного чи державного).

Однак це аж ніяк не означає, що під час сесій Романівської селищної ради депутати зосереджують свою увагу лише на фінансово-бюджетних питаннях. Ось, наприклад, під час 60-ї сесії, наміченої для скликання на 28 листопада, до уваги депутатського загалу буде запропоновано низку питань, які вимагають не лише ознайомлення та розуміння їхньої змістовної суті, але й потребують певного дискусійного дискурсу.

Тобто під час сесії такі питання мають бути обговорені із наступним ухваленням рішень, цілком зрозумілих не лише для депутатів та чиновників певного фахового напрямку, але й для переважної більшості жителів Романівської громади. Наприклад **Програма соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб**, які тимчасово проживають на території Романівської селищної ради на 2025-й рік, має бути чітко окресленою і сприйнятною у середовищі жителів Романівської селищної ради.

Програма розвитку молодіжної політики Романівської селищної ради на 2025-2027 роки мала б викликати прямо-таки ажіотажну увагу у середовищі молоді Романівщини (а це люди до 35-ти років), оскільки молодіжна політика у Романові та у селах і селищах Романівської громади загалом досі перебувала у такому собі затінку суспільного життя громади. Можливо, якраз це питання у сесійному залі Романівської селищної ради могло б стати темою для детального обговорення. А якби до сесійного зали для того, аби подивитися на те, як депутати беруться вирішувати проблеми із молодіжного середовища, прибуло хоча б із десятком осіб із числа ініціативної молоді? Тоді точно у залі сумно не було б. Цікавим для багатьох жителів Романівської селищної ради могло б бути і **питання про схвалення проектів договорів про співробітництво між громадами**, яке вже давно обговорюється в Україні як муніципальна співпраця. Романівська селищна рада, до речі, ще влітку поточного року запропонувала свою готовність до співпраці керівникам кількох сусідніх громад. Скажемо так: контакти із налагодження муніципальної співпраці із Чуднівською міською територі-

альною громадою романівчани неодноразово ініціювали, а було, що й суттєво підштовхували своїх колег із інших громад до конструктивної і взаємовигідної співпраці. Поки що конструктив та конкретну готовність до взаємовигідної і плідної співпраці демонструють керівники Романівської та Миропільської селищних рад. Депутати під час сесії 28 листопада 2024 року якраз і обговорять та ухвалить проекти вже укладених угод про співпрацю між Романовом та Мирополем, де така співпраця вже налагоджена і потребує лише подальшого вдосконалення. Між тим якраз у сесійному залі, за присутності депутатів, голів старостинських округів і чиновників виконавчого апарату Романівської селищної ради, не зайве було б обговорити можливості та потенціал варіантів налагодження муніципальної співпраці із іншими громадами Житомирщини. І депутатам така перспектива була б корисною, оскільки саме депутатський загал має чітко розуміти важливість консолідації зусиль декількох громад задля вирішення певної проблеми чи нагального завдання, на вирішення яких у окремо взятої громади немає коштів чи будь-якого іншого ресурсного потенціалу.

Яйця, хліб та овочі: чому українці платять за продукти все більше?

Яйця, хліб, м'ясо, фрукти та овочі продовжують бити цінові рекорди в українських магазинах.

Сезонні чинники – лише частина проблеми. На здорожчання впливають також збільшення вартості кормів, пального, електроенергії та навіть логістика. Що відбувається з цінами і чого чекати взимку, з'ясував Центр громадського моніторингу та контролю.

ЦІНИ НА ЯЙЦЯ ЗРОСТУТЬ ШЕ НА 10-15%

Найбільш стрімко в Україні зросли ціни на яйця. І цьому є одразу кілька причин. За словами голови громадської спілки «Міжрегіональний союз птахівників та кормовиробників України» Вадима Шияна, цьогорічне подорожчання спричинене сезонним чинниками, але свою роль відіграли й інші фактори. «Воно забезпечене тим, що підвищилися ціни на корми, кормові домішки, курс долара, електроенергія, паливно-мастильні матеріали, логістика, це все пішло в інфляцію», – пояснив експерт.

Те, що осінь – традиційно період зростання цін на яйця, каже і перший заступник міністра аграрної політики та продовольства Тарас Висоцький. Адже через похолодання продуктивність курей знижується, а також відбувається оновлення поголів'я, що зазвичай веде до зменшення

кількості яєць. Чиновник прогнозує, що після осіннього піку вартість яєць поступово зменшуватиметься. «Практика 2-річної давнини показала, що початок листопада – це пік, і потім є поступове вирівнювання і зниження цін на яйця. Однозначно після нового року це буде зниження», – запевнив Висоцький.

Схожий прогноз і у Шияна. За його інформацією, ціни на яйця мають зрости ще на 10-15%, однак після новорічних свят підуть на спад.

ДОРОЖЧАТИМУТЬ ХЛІБ ТА М'ЯСО

Зростатимуть і ціни на хліб. Так, президент Всеукраїнської асоціації пекарів і голова компанії «Київ Хліб» Юрій Дученко зазначив, що з листопада і до кінця року ціна борошна підвищиться на 11%, упаковки – на 10%, логістики – на 8%, газу – на 11%, електро-

енергії – на 11%. І все це вплине на вартість хлібопекарських виробів для споживача.

Приблизно на 10% подорожчало й м'ясо. За словами провідної наукової співробітниці відділу аграрного ринку та міжнародної інтеграції Інституту аграрної економіки Наталі Копитець, скорочення поголів'я великої рогатої худоби зумовлює зростання цін на яловичину та телятину. Крім того, на ціни впливають і висока вартість кормів, пального та електрики.

З початку поточного року найбільше зросла ціна на яловичий гуляш – на 20,9% до 301,32 гривні за кілограм. Свинячий ошийок зріс в ціні на 18,1% – до 286,05 грн/кг, курячі стегна на 9,6% – до 125 грн/кг, а куряче філе 8,7% – до 174,50 грн/кг. При цьому на інші види м'яса ціни трохи впали. Так, свиняча грудка подешевшала

на 1,1% – до 179,29 грн/кг, а сало на 9,7% – до 234 грн/кг.

Як пояснила Наталія Копитець, промислове виробництво свинини у 2024 році зросло, а отже, збільшилася і пропозиція цього виду м'яса в роздрібній торгівлі. Це і вплинуло на зниження цін на деякі категорії.

МОРКВА Б'Є ЦІНОВІ РЕКОРДИ

Морква має всі шанси стати найдорожчим овочем з борщового набору. За даними аналітиків проекту EastFruit, вона росте в ціні вже кілька тижнів поспіль. А верхня цінова межа зросла до 25 гривень. Дорожчає і білокачанна капуста – нижня цінова межа підскакала до 22 гривень. Також через зменшення пропозиції зросла вартість пекінської капусти – нижня цінова межа сягнула 30 гривень.

Крім цього, подорожчала вся зелень: кріп та петрушку віддають по 120-170 гривень за кілограм. Полізли вгору ціни на тепличні огірки. На початку листопада вони сягнули 100-125 грн/кг, що на 72% вище минулорічних показників.

Натомість подешевшала картопля – в середньому на 10% до 18-28 грн/кг. Незначно втратив в ціні буряк: з 15-17 гривень за кілограм до 13-15. На яблука верхня цінова межа впала з 35 до 30 гривень за кілограм.

Крім того, дешевшають банани – нині їх віддають по 48-60 грн/кг, ціни на киви знизилися до 80-100 грн/кг, а на гранати – до 90-95 грн/кг.

ЦІНИ ЗРОСТАТИМУТЬ І ДАЛІ?

Однією з причин росту цін на овочі в Україні є брак овочесховищ. На цьому під час брифінгу в Медіацентрі Україна наголосив Дмитро Соломчук, народний депутат та член Комітету ВРУ з питань аграрної та земельної політики. «Багато фермерів з Херсонщини, інших регіонів релокувалися в центральну частину України, в західну частину, почали займатися овочами, чи й тут місцеві фермери почали займатися овочівництвом. Зберігати немає де, і ми побачимо весною знову ситуацію, що наші українські овочі будуть за досить високими цінами», – зазначив він.

За прогнозом Соломчука, дорожчатимуть навесні не лише овочі, а й інші товари. Зокрема, вже згадані яйця та м'ясо. Адже на світових біржах порівняно з минулим сезоном подорожчала пшениця, кукурудза і соя, що відповідно вплинуло на здорожчання комбікормової бази.

Також навесні може бути і значне подорожчання олії. «Через те, що в традиційних регіонах, південних, східних, де було завжди засіяно багато соняшника, були засухи, аграрії збирали з гектару від 300 до 700 кілограмів. Крім того, в зернах набагато менша олійність. Здорожчання буде. Взагалі на сьогодні можна говорити про дефіцит соняшникової олії в світі, її не вистачає», – пояснив член Комітету ВРУ з питань аграрної та земельної політики.

Вихід зі скрути – залучення інвестицій. І то – негайно!

Наталка Рисіч

Поява звістки про бізнесовий форум у Мирополі неабияк сколихнула інформаційний простір всієї Житомирщини.

Чи не вперше зовсім невеличка за обсягами своєї території громада, зовсім скромна за кількістю жителів, які живуть на її території, Миропільська селищна рада вирішила провести захід зі звучною назвою «Бізнес-форум». В принципі та мета, яку організатори цього заходу, наміченого для проведення на 21 листопада 2024 року, поставили перед собою, дуже амбітна і вкрай актуальна.

Йдеться про спробу активізації ділової активності, про пошук підприємницької, а ще краще – потужної бізнесової діяльності на території Миропільської громади.

Програма форуму, яку його організатори планують втілити упродовж трьох годин, передбачає наперед інтенсивну роботу із ознайомленням можливостей

До взаємодії запрошуються усі, кому цікаво отримати детальну інформацію про інвестиційний потенціал та клімат громади, про вільні земельні ділянки та будівлі, про можливості та ідеї для розвитку або розширення бізнесу

БІЗНЕС-ФОРУМ “МИРОПІЛЬЩИНА - ІНВЕСТИЦІЙНО ПРИВАБЛИВА”

21 листопада 2024 року
с-ще Миропіль
вул. Центральна 38

для інвестицій, для започаткування бізнесових проектів або ж трансформації чи розвитку вже існуючих бізнесів.

Для цього керівництво Миропільської селищної ради запросило для участі у бізнес-форумі наперед широкую аудиторію. Запросили насамперед тих, кому цікаво буде довідатися про інвестиційні можливості (ознайомитися із інвестиційним паспортом громади), про наміри місцевої

влади щодо розвитку чи можливостей підтримки певних видів чи напрямів підприємницької діяльності. Зрештою, для участі у бізнес-форумі запрошуються усі, хто прагнув би чи, можливо, навіть мріяв про започаткування власної справи.

Загалом очікуваний бізнес-форум обіцяє відповіді на чималий перелік запитань, які поставило суворе сьогоднішнє перед Миропільською громадою. Зрозумі-

мілі наміри організаторів бізнес-форуму, які шукають будь-яких інструментів пошуків економічної діяльності на території Миропільської селищної ради. Це дуже похвальний і для багатьох похвальний приклад того, як треба шукати виходи у найскрутніших ситуаціях, які ніколи безнадійними не бувають. Водночас сама робота форуму має стати предметом вивчення та запозичення досвіду миропільчан у діяльності інших громад Житомирщини. Досі у середовищі багатьох громад є чітко окреслена і добре видима тенденція щодо того, що інвестор (і найпершим чином зарубіжний) тільки те й робить, що мріє чи марить намаганнями вкласти свої гроші у певний інвестиційний проєкт в Україні. Насправді це далеко не так. Насправді аби привабити, запросити, залучити інвестиції та реальні кошти на територію своєї громади, доведеться провести немало форумів та імпрез на зразок того заходу, який пройшов 21 листопада 2024 року у Мирополі. Про детальний перебіг подій у ході проведення бізнес-форуму ми детально і розлого розповімо у наступному виході нашої газети. Сподіваємось, що приводів для цікавого та змістовного репортажу із Мирополя у нас буде чимало. Про все інше – детальніше і конкретніше – вже за тиждень.

Все ж таки захотілося згадати і про дояра із Монастирка, про Василя Ковальського

Віктор Радчук

Про Василя Степановича Ковальського, який усе своє свідоме життя прожив у невеликому, але добре відомому селі Монастирці, свого часу чимало говорили, писали і згадували.

У більшості випадків чоловік потрапляв у лоно всезагальної громадської уваги через дуже просту причину – він все своє життя сумлінно, на совість і не покладаючи рук невтомно працював. Тому сьогодні, коли рекордні, широко відомі і шановані показники його праці залишилися в минулому, про Василя Степановича згадують рідше, а якщо точніше – зовсім нечасто. Після того, як очолюване ним селянське фермерське господарство «Світлана» припинило своє офіційне існування, в основному через проблеми зі здоров'ям у головного двигуна фермерства у селі Монастирці, минуло сім років. Нині Василь Степанович лише згадує ті 36 корівок, які були його головною турботою, головним змістом його життя і водночас головним джерелом доходів у його сім'ї. До речі, 2024-й рік для ветерана-орденоносця може по праву вважатися роком його **важливого ювілею**. Рівно пів століття тому ще зовсім молодий юнак, недавній випускник Рогачівського зооветеринарного технікуму, розпочав свою трудову діяльність не як ветеринар чи зоотехнік, а як дояр тваринницької ферми у місцевому колгоспі.

«Вдома, у нашому колгоспі,

де я жив і забажав лишитися після навчання у Рогачеві, посада ветеринара була зайнята, а тому я пішов працювати на звичну для багатьох односельчан роботу – став доярем. Звісно ж, в уяві і у пам'яті багатьох людей у колгоспах зазвичай доїли корівок жінки-доярки. Ну а чоловік у такому амплу траплявся дуже рідко», – каже нині вже 72-річний ветеран тваринницької галузі. За його словами, навчання у технікумі зайвим не виявилось, бо доїти корівок і доглядати за ними без спеціальних знань важко. Але головною проблемою у ті часи майже півстолітньої давності була так звана кормова база, бо чомусь так траплялося, що корівки під кінець зими, коли потреба у повноцінному раціоні завжди зростала, отримували лише невеликий оберемок соломи.

«Про це на повний голос ніхто ніколи не говорив, але багато хто знав, що я, взявши для підмоги дружину, неодноразово навідувався до колгоспної скроти сіна, аби підібно доставити до своїх корівок додаткових харчів», – каже Василь Ковальський. Звісно, сьогодні мало хто може собі уявити, як це так можна було збагнути ситуацію, коли колгоспний дояр для колгоспних корів, по суті, крав колгоспне сіно. Але ж що було, то було. Сіна для зимівлі худоби у колгоспах завжди не вистачало, а коровам потрібно було дати стільки харчу, скільки розраховано згідно з нормою. Ось чому і доводилося Василю Степановичу носити сіно у в'язках, аби його корівки давали більше молока, бо завдання, поставлені колгоспним начальством, зазвичай не обговорювалися – їх потрібно було виконувати.

Але то, як кажуть, було прозою життя. Бо насправді існували

Джерело фото: Твій Романів

у житті Василя Степановича Ковальського хвилини чи й навіть дні, коли його, знаного передовика, запрошували до Романова, потім – до Житомира, де йому дякували, де його прославляли та нагороджували орденами. Орденів Трудової Слави у Василя Степановича аж два. Третнього і другого ступеня, а стати повним кавалером ордена Трудової Слави (отримавши ще й орден першого ступеня) Василю Ковальському завдала історія із завданням, яке колгоспному дояру із Монастирка визначив тодішній перший секретар райкому компартії Олександр Баранівський. Завдання було не реально велике чи то навіть грандіозне, і, зваживши усі шанси для його реалізації, В. С. Ковальський від подальшої орденської історії просто відмовився. Вже після того, як колгоспи припинили задовольняти владну верхівку України, Василь Степанович розпочав свою фермерську кар'єру і зареєстрував особисте селянське господарство «Світлана».

Майже 22 роки працював вже на своїй фермі Василь Ковальський, і відтоді усі турботи від заготовів кормів до особливостей

збуту молока лягли на його плечі. Орденів більше на той час вже авторитетному і ушлявленому дояру не давали, але він їх особливо й не бажав. «Час від часу бували періоди, коли молоко коштувало так дешево, що його доводилося віддавати ледь не за дарма», – знову згадує ветеран селянського виробництва. – Але діватися у селі змоги не було, то ж доводилося терпіти і очікувати кращого. Мабуть, існувала ще одна причина моєї терплячкості і стійкості у мо-

менти цілковитого знецінення молочної продукції. Це була любов до корівок, яких я обожнював і до яких зник як до своєї суті». Але й у свої 72 роки Василь Степанович ще працює і (як кажуть у народі) держить аж чотири корови. Для деякого, хто ніколи не бачив і не відчував магічного процесу доїння корівки, така цифра із чотирма коровами може здатися ледь не астрономічною величиною. А для Василя Степановича Ковальського його корівки – це суть його життя, це зміст його справді звичайної природи. На його фермі, як і двадцять, як і тридцять чи сорок років тому, – ідеальний порядок, а його підопічні сьогодні доглянуті ще краще, аніж у найкращі колгоспні часи. І закупівельні ціни на молоко сьогодні хоч і неохоче, але все ж таки рухаються вгору. Тож працювати стало наче й трохи вигідніше. Але ціну тієї праці виміряти одними лише грошима неможливо. У ній і досі важливою складовою є душевна щедрість чоловіка, який поєднав і присвятив своє життя справді благородній справі – праці, що приносить людям силу, здоров'я і забезпечує повсякденний харчовий добробут для багатьох.

Звісно ж, за 50 років життя, коли Василь Ковальський доїв своїх корівок, він встановив немало великих, можливо, й навіть грандіозних за світовими мірками рекордів. Хтозна скільки мільйонів (!) літрів цілющої і потрібної для людей продукції надав цей чоловік своїми руками, докладаючи до фізичних зусиль ще й суто моральні чесноти: доброту, працелюбність, терпіння, волю і все ж таки – любов до життя. Зовсім нещодавно, у переддень свята працівників сільського господарства, ми зателефонували ушлявленому ветерану і привітали його з усіма його ювілеями, здобутками та зверненнями, яких у нього справді не перелічити. Втім, головне те, що й сьогодні Василь Степанович працює, продовжує любити свою професію і випромінює справді героїчний життєвий оптимізм. Що ж тут ще сказати – **божій ласки, помочі і великої наснаги цій людині**, яка обрала складну, але звичайну і благородну життєву стежку. І як кажуть добрі люди – нехай щастить!

На адресу трударів-аграріїв висловили шану і подяку

Віктор Першко

Ніде правди діти, адже були часи, коли День працівників сільського господарства був святом не лише для десятків, а для сотень громадян, наших земляків-полісян фактично у кожному селі Житомирщини.

Нині часи змінилися, ринкові умови і сучасна економічна модель суттєво оптимізували кількість господарюючих суб'єктів у аграрній галузі. Мабуть, тому свято працівників ниви та ферми сьогодні відзначається не так гучно, як це було, наприклад, чверть століття тому. Мусимо визнати і той факт, що професія хлібороба, статус фермера, працівника особистого селянського господарства сьогодні помітно ослаб і це ще один привід задуматися над тим, наскільки правильно ми живемо, куди рухаємося, що цінимо і таке інше.

Однак навіть у таких умовах економічної скрути, у складнощях воєнного часу відзначення, поздоровлення і вшанування працівників-аграріїв стає обов'язком громади, і захід, який відбувся 15 листопада 2024 року у приміщенні Романівського будинку культури, про це переконливо говорить. Урочистості з нагоди Дня працівників сільського господарства організовані з ініціативи Романівської селищної ради, а виконуючий обов'язки Романівського селищного голови Юрій Чумаченко привітав присутніх у залі фермерів та керівників агрогосподарств зі святом, яке символізує не лише завершення

чергового агросезону, але й нагадує людям про тих, хто забезпечує і гарантує нам продовольчу безпеку і певний рівень добробуту. У привітальному слові Ю. М. Чумаченко зазначив, що на території Романівської громади сьогодні працюють та сплачують податки до бюджету 56 юридичних осіб, що працюють у галузі аграрного бізнесу.

Важливо зазначити, що працюють аграрії плідно, про що говорить і засвідчує факт сплати ними за підсумками 10-ти місяців 2024 року податку на доходи з фізичних осіб на суму 18,0 млн грн. У структурі надходжень від податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) надходження від аграріїв становлять 25,0%, в тому числі ПДФО з оренди земельних паїв становить 6,0 млн грн. Крім того, сорок два підприємці, зайняті у галузі сільськогосподарського виробництва, упродовж 2024 року сплатили 2,6 млн грн єдиного податку. Ще один вид податків – земельний, що пов'язаний з аграрною галуззю Романівської селищної ради, також поповнив бюджетні кошти на 919,2 тис. грн. За землю у межах Романівської

громади нині платять 1872 фізичні особи, а сумарна величина земельного податку від тридцяти юридичних осіб сягнула у 2024 році одного мільйона гривень. 56 юридичних осіб сплатили у 2024 році 3,1 мільйона орендної плати, а внесок 70-ти орендарів землі із числа фізичних осіб становить у 2024 році 885,1 тис. грн.

Найбільшими платниками до бюджету Романівської селищної ради у 2024 році стали наступні господарства, що працюють у сфері аграрного бізнесу:

- ТОВ СП «Нібулон» – 1,0 млн грн надійшло до бюджету;
- СГ ТОВ ім. Б. Хмельницького – 0,5 млн грн;
- ТОВ «Єлісейські поля» – 1,7 млн грн;
- Камінське АГРО ТОВ – 1,1 млн грн.

У ході урочистостей, які проходили 15 листопада 2024 року, було відзначено низку керівників агрогосподарств Романівщини, а подяки та почесні грамоти на сцені Романівського будинку культури отримали чимало працівників та керівників фермерських господарств. Так, зокрема подякою

департаменту агропромислового розвитку та економічної політики Житомирської обласної військової адміністрації було відзначено голову фермерського господарства Сергія Побережника. Від імені Романівської селищної ради почесні грамоти отримали керівник підприємства «Романівагротранс» Сергій Зінчук, керівники фермерських господарств Олександр Войцехівський, Сергій Лопочук, Дмитро Легенький, Леонід Голумбійовський. У святковий для аграріїв день керівництво Романівської громади не забуло й про когорту ветеранів сільськогосподарського виробництва, які увесь свій життєвий шлях присвятили праці на ланах та фермах. На сцені Романівського будинку культури вшанували Юрія Степановича Кулибабу, Олексія Яковича Степанюка, Олега Яковича Купшніра, Михайла Миколайовича Михайлюка, Петра Олександровича Зінчука.

Слова подяки, почесні грамоти від імені Романівської селищної ради 15 листопада 2024 року отримали Наталія Черкас – директор СТОВ ім. Б. Хмельницького, Флоріан Гарньєр – директор ТОВ «Єлісейські поля», Іван

Ряшко – директор ПП «Світанкова зоря», Юрій Степанчук – керівник ТОВ «Агрорегіон Любар». Словами подяки та грамотами Романівської селищної ради були відзначені Олег Данилюк, Валентин Левкович, Віталій Нагорний.

Святковий настрій, особливу атмосферу для аграріїв, запрошених на урочистості, створювали самодіяльні митці, які подарували хліборобам гарні пісні, улюблені та популярні мелодії. Погодяться із тим, що створити святковий настрій хоча б на годинку-другу у наш час – це також гарний і щедрий подарунок.

Отож пам'ятаємо і не забуваємо про тих людей, які виконують споконвічну місію наших пращурів – вирощують хліб і водночас забезпечують багатий доробок до хліба. І щодня, навіть після завершення святкових церемоній і відзначень, маємо відчувати і висловлювати на адресу працівників аграріїв лише шану і хвалу.

Джерело фото: Твій Романів

Естонія, Тарту, ІМРАСТ, ESTDEV – все це про навчання для нас, українців

Віктор Першко

Якщо взятися за аналіз причин наших низьких, іноді відверто нікудишніх темпів з впровадження певних реформ, то нагору, випереджаючи інші причини та чинники, виходить і проявляється слабка адміністративно-управлінська підготовка.

Рівень управлінського менеджменту ще з радянських часів ґрунтувався на відборі та селекції кадрів упродовж багаторічного перебування у так званій обоймі партійно-радянського апарату. Менеджерів формували і їх вже бачили на рівні діяльності комсомольських організацій та у структурах

пріснопам'ятних райкомів комсомолу. Далі існував відбір: когось чиновницька вертикаль виносила вгору, а хтось залишався працювати на низових горизонтах. Що б там не казали, але про кадри керівників у радянські часи дбали, їх навіть плекали, вирощували, хоча не завжди найкращі і найталановитіші опинялися зверху.

Втім, сьогодні державно-чиновницька когорта, якій доводиться керувати країною, її окремими регіонами та громадами на місцях, виявилася слабко підготовленою до роботи у так званих ринкових умовах. Тим паче в умовах частих і не завжди послідовних та зрозумілих суспільству реформ. Ось тут і якраз сьогодні стала очевидною проблема відсутності сучасних менеджерів, які спроможні швидко вчитися, формувати функціонально спроможні колективи однодумців-професіоналів, критично осмислювати і ВДОСКОНАЛЮВАТИ те, що нам пропонують як реформаторські кроки. Якраз тут і сьогодні постає нагальна потреба вивчення досвіду зарубіжних країн, які проходили і засвоїли певні реформаторські уроки, а тепер охоче діляться цим із нами. У цьому контексті дуже плідну діяльність і очевидне лідерство на території Житомирщини розгорнули наші друзі

з Естонії. Представники цієї маленької країни із населенням трішки більшим, ніж чисельність жителів Житомирщини, охоче допомагають полісянам не лише постачанням гуманітарних вантажів, але й технікою, будівельними ресурсами тощо. Однак найголовніше і найцінніше, що пропонують нам наші естонські побратими, – це можливість навчатися принципам і практикам сучасного менеджменту. Саме тому 26 і 27 листопада 2024 року у Житомирі відбудеться дводенний навчальний тренінг для представників громад Житомирщини згідно з програмою ІМРАСТ, яку впроваджує Естонський центр міжнародного розвитку ESTDEV за сприяння та участі великої групи науковців університету естонського міста Тарту. У ході хакатону (форма навчання методами «мозкового штурму» у невеликих групах до 8 осіб) учасники навчання детально познайомляться із механізмами фінансування певних програм співпраці із українськими громадами структур Європейського союзу (ЄЕС), а також вивчать найкращі практики налагодження контактів з іншими громадами у ході налагодження так званої муніципальної співпраці. Загалом навчальний імпульс в області проєктного

менеджменту для будь-якого чиновника, депутата чи навіть громадського активіста має сьогодні надзвичайно велике значення. Адже якраз проєктний менеджмент – це та ділянка, яка поки що значиться на слабкому рівні нашої спроможності до результативної та ефективної співпраці із низкою європейських країн. Те, що в Україні вже давно (хоча трохи й пізнувало) зрозуміли нагальну необхідність навчання чи хоча б плідних контактів із європейцями, – нині очевидний факт, однак саме навчання дається нам із нагутою. Втім, не будемо про погане чи топро нашу слабкість. Краще все ж таки про те, як нам стати сильними, кращими і успішними. А для цього потрібно братися за навчання.

P.S. Із учасниками навчання і особливо – із представниками Романівської селищної ради, які зголошилися взяти участь у дводенному тренінгу з навчання проєктному менеджменту, ми будемо із цього приводу спілкуватися, а про враження від навчального хакатону від 27-27 листопада обов'язково розповімо у наступних виходах нашої газети.

Вадим Денисенко у Житомирі: на порядку денному – консолідація українських еліт

Віктор Радчук

Приїзд відомого в Україні історика і політолога, колишнього нардепа і також колишнього виконавчого директора Українського інституту майбутнього у Житомирі завжди викликає підвищений інтерес.

Автор добре відомих книг «Політики не брешуть» та «Як зруйнувати руський мір» має авторитет знавця багатьох моментів у масштабах глобального світового порядку. Чергова зустріч із п. Денисенком формально приурочувалася до підсумків недавніх виборів президента США, хоча були певні сподівання, що відомий та авторитетний аналітик приділить увагу і відповідям на складні, але вкрай актуальні питання внутрішньополітичного життя українського суспільства.

Насправді під час зустрічі, яка відбулася 14 листопада 2024 року у конференц-залі колишнього готелю «Рейкарц», Вадим Денисенко дуже детально і доволі чітко розповів про основні причини переконливої перемоги на виборах у США Дональда Трампа. Насамперед виборчий штаб кандидата-переможця зумів чітко з'ясувати виборчі (електоральні) очікування виборців у більшості штатів. Повальна підтримка Д. Трампа з боку виборців так званих сільськогосподарських штатів пояснювалася тривалим і стійким незадоволенням виборців підсумками діяльності представників Демократичної партії, представники якої минулі чотири роки безпосередньо керували країною. Навіть колишні емігранти, які за логікою політичних вимог Трампа не могли голосувати за нього (Трамп є яскравим противником еміграційного поповнення США, яке більше щодня на 8-10 тисяч

осіб), все ж таки у масі своїй проголосували саме за кандидата від Республіканської партії. Дуже важливим чинником перемоги Дональда Трампа стала підтримка високотехнологічного (ІТ) бізнесу, який також втомився від невизначеності у діях адміністрації Дж. Байдена. Окрім того, нинішнє найвище керівництво США змушене було нести відповідальність за низку невдач на зовнішньополітичному фронті. Сюди ж можна віднести і недостатню, в чомусь навіть пасивну позицію з підтримки України у ході її спротиву агресії росії. Однак головною зовнішньополітичною невдачею США (читай президента Дж. Байдена) є поразка і вивід військ із Афганістану. Цього більшість виборців кандидатам від Демократичної партії так і не пробачили.

Звісно ж, попри те, що Вадим Денисенко дуже детально і скрупульозно проаналізував можливі сценарії розвитку подій у взаємостосунках між найбільшими і найпотужнішими державами світу, найбільше

очікувань у залі, де проходила зустріч, було стосовно ситуації на фронтах україно-російського двобою. Вадим Денисенко, схоже, уникав розлогої та масштабної аналітики щодо керівництва України, зауваживши, що Україна сьогодні (а завтра – тим паче) потребуватиме небаченої згуртованості суспільних еліт, які мали б проявити дуже потрібну для перемоги та успіху солідарність у справі служінню Батьківщині. Про те, як впливають пенсійно-інвалідні скандали із виявленими під час обшуків мільйонами та мільярдами валютної готівки, п. Денисенко не казав, натякнувши, що про це усі добре знають. Ще один фактор, на якому Вадим Денисенко кількаразово наголосив, стосується вивчення ситуації із настроями та очікуваннями нинішнього українського суспільства. «Їх (настроїв) в Україні ніхто не вивчає, а керівництво держави не розуміє, що певної єдиної і консолідованої думки українського народу не існує. Бо насправді настрої серед різних вікових, соціальних і

професійних категорій населення України суттєво відрізняються один від одного. За таких обставин системно і невпинно мають працювати соціологи та соціальні психологи, які мають розуміти мозаїку настроїв, очікувань та сподівань виборців в Україні. Причому у розрізі різних, так званих цільових груп населення.

Зрозуміло очікуваними запитаннями, які звучали у залі того вечора, стали запитання стосовно перспективи виборів в Україні. Щонайперше гість зі столиці наголосив на тому, що поки у країні війна, мови про можливі вибори не можна вести взагалі. Лише після підписання певних угод про мир чи перемир'я можна буде говорити про необхідність і розпочинати безпосередню підготовку до виборів. Дещо дивний вигляд мав прогноз від Вадима Денисенка стосовно того, що вибори, які мають пройти вже за три – чотири місяці після ухвали перемир'я чи мирової угоди, мають відбутися одночасно усі. Тобто разом із виборами президента України і депутатів Верховної Ради виборцю доведеться обирати ще й місцеву владу. Якщо врахувати недосконалість нині діючого Виборчого кодексу у частині місцевих виборів, то такі вибори (президента, парламенту і влади на місцях) приречені на провал і матимуть дуже негативні (а можливо, й плачевні) наслідки для України. Втім, нині зрозуміло, що головне – досягти справедливого миру і розпочати мирне життя із принципового оновлення влади. Як у столиці (президент України і Верховна Рада), так і в регіонах, селах, селищах та містах. І зробити таке оновлення доведеться якісно, доброту, вдумливо і на совість. Інакше ми вже за рік-півтора матимемо новий спалах агресії з боку держави, яка ворогуватиме із нами ще багато десятиліть. Лише сильна влада, лише уряд компетентних, досвідчених, принципових і незаплямованих професіоналів зможуть швидко, за рік-два, налагодити впевнену ходу України на шляху відродження та зміцнення держави.

Глобальна епідемія: за останні 30 років у світі подвоїлася кількість хворих на діабет

Перше глобальне дослідження цієї хвороби показало: на діабет хворіють понад 800 мільйонів людей у усьому світі.

Опублікована в авторитетному медичному журналі The Lancet наукова праця зафіксувала, що за останні 30 років кількість випадків хвороби подвоїлася. Які країни потерпають від діабету найбільше і як війна в Україні вплинула на ситуацію – з'ясував Центр громадського моніторингу та контролю.

Чим небезпечна хвороба

Цукровий діабет – хронічне захворювання, під час якого підшлункова залоза не виробляє достатньої кількості інсуліну або організм не може ефективно використовувати вироблений інсулін.

Лише у Європі через цю хворобу передчасно помирає 1 мільйон людей. Цукровий діабет є основною причиною ниркової недостатності, він підвищує ризик виникнення виразок на ногах, інфікування та ампутації кінцівок. Також діабет може призвести до сліпоты. А у людей, що хворіють

на нього, удвічі-утричі вищий ризик інфарктів та інсультів.

Що показало дослідження

Перше настільки масштабне дослідження захворювання показало: випадків хвороби **побільшало настільки, що науковці заговорили про глобальну епідемію**. Вчені з міжнародної організації NCD-RisC та Всесвітньої організації охорони здоров'я обробили дані учасників більш як тисячі інших досліджень, проведених

у різних країнах. На основі цієї інформації стало відомо: з 1990 по 2022 роки рівень захворюваності на діабет серед дорослих подвоївся. І сталося це зокрема у країнах з низьким і середнім рівнем доходу.

Найбільше від цього захворювання потерпають у чотирьох державах – Індії, Китаї, Сполучених Штатах та Пакистані. Найменші показники захворюваності – у Франції, Данії, Іспанії, Швейцарії, Швеції, Уганді, Кенії, Малаві та Руанді.

Серед західних країн з високим рівнем доходу найбільша кількість хворих на діабет у США – 12,5%, та у Великій Британії – 8,8%.

Яка ситуація в Україні

За даними українського Міністерства охорони здоров'я, **понад 1,2 мільйона наших співгромадян живуть з діагнозом «цукровий діабет»**. Потрапила Україна і до європейського рейтингу країн, де найменша кількість хворих на діабет отримує лікування. Зокрема, найнижчі показники, за даними ВООЗ, мають Франція, Латвія, Литва та наша держава. Так, згідно з інформацією організації, до повномасштабного вторгнення лікування отримувало 38% хворих на діабет чоловіків і 46% жінок.

Повномасштабна війна негативно вплинула на доступність медичних послуг. А пов'язаний з бойовими діями хронічний

стрес провокує виникнення та загострення хвороб. Українські лікарі відзначають зростання захворюваності на цукровий діабет як у дорослих, так і в дітей. «Якщо ми раніше приймали, наприклад, у місяць одну дитину чи двох із вперше виявленим цукровим діабетом, то зараз у нас кожний тиждень – два дві-три дитини, які надходять із вперше виявленим цукровим діабетом», – розповідає директор Регіонального медцентру родинного здоров'я у Дніпрі Олексій Власов.

Як боротися з хворобою

У Всесвітній організації охорони здоров'я зазначають, що 95% хворих мають діабет саме 2-го типу. Його розвитку сприяють **генетична схильність, надмірна вага та недостатне фізичне навантаження**. Частина цих факторів можна усунути за допомогою профілактики.

Задля цього у Міністерстві охорони здоров'я України пропонують контролювати вагу, відмовитися від куріння та вживання алкоголю, збалансовано харчуватися – додати до раціону більше клітковини, цільнозернових продуктів, овочів, фруктів і горіхів. А ще – регулярно займатися фізичними вправами та звертатися до сімейного лікаря при появі тривожних симптомів.

Пневмонія: причини виникнення та способи захисту від небезпечної хвороби

Пневмонія – гостре інфекційне запалення легень.

Чому пневмонія небезпечна

Легені складаються з альвеол (невеликих мішечків). Зазвичай у здорової людини вони наповнюються повітрям. Але за пневмонії їх наповнюють слиз та рідина – це робить дихання болісним і спричиняє нестачу кисню.

За даними світової статистики, у 2021 році хвороба забрала життя понад 725 000 дітей віком до 5 років. Це близько 2000 життів щодня. У попередні роки це число було ще вищим. В Україні у 2023 році після лікування від пневмонії зі стаціонарних відділень закладів охорони здоров'я усіх форм власності виписали 119 695 дорослих і 46 576 дітей віком до 17 років. Саме тому пневмонія небезпечна як для дорослих, так і для дітей.

Що спричиняє пневмонію

Пневмонію спричиняють віруси, бактерії та грибки. Ось найпоширеніші з них:

- *Streptococcus pneumoniae* є найчастішою причиною бактеріальної пневмонії у дітей;

- *Haemophilus influenzae* типу b (Hib) є другою найпоширенішою причиною бактеріальної пневмонії;
- респіраторно-синцитіальний вірус є найчастішою вірусною причиною пневмонії;
- у немовлят, інфікованих ВІЛ, однією з найчастіших причин пневмонії є *Pneumocystis jirovecii*.

Як передається пневмонія

Інфікуватися можна під час вдихання вірусів чи бактерій, які перебувають у носі чи горлі людини. Можливе поширення збудників пневмонії повітряно-

крапельним шляхом під час кашлю або чхання.

Симптоми пневмонії

Бактеріальна та вірусна пневмонії схожі, однак у пацієнтів під час захворювання на останню може проявлятися більше ознак.

Загалом симптомами пневмонії є:

- підвищення температури тіла (38–39°C, рідше 37,2–37,4°C), лихоманка;
- кашель із виділенням слизово-гнійного мокротиння (може бути сухе покашлювання);

- відчуття браку повітря;
- задишка під час фізичних навантажень;
- зниження апетиту (у немовлят);
- втома, сонливість;
- втягнення грудної клітки – під час вдихання западає її нижня частина (у здорової людини грудна клітка розширюється під час вдихання);
- хрипи зі свистом.

Для діагностування пневмонії зазвичай вислуховують хрипи в легенях. Проте це вдається не завжди, тому з діагностикою допомагають рентген, комп'ютерна томографія, аналіз крові та мокротиння, пульсоксиметрія. За будь-яких симптомів зверніться до лікаря.

Фактори ризику

Більше шансів захворіти на пневмонію в тих, хто проводить багато часу в місцях скупчення людей на кшталт військових казарм, в'язниць тощо. Також ризик вищий, якщо ви вдихаєте забруднене чи токсичне повітря.

Хоча на пневмонію можуть захворіти всі, дві вікові групи особливо вразливі до інфекції:

- діти віком до 2 років,

імуна система яких усе ще розвивається;

- **люди віком 65 років і старше**, чий супутні хронічні захворювання підвищують ризик.

Як уберегти від пневмонії

Профілактикою від пневмонії може бути щеплення. Наприклад вакциною проти пневмокока – найпоширенішого типу бактерій, що викликає пневмонію. Додатковий захист надає й щеплення проти гемофільної інфекції (хіб-інфекція). Незайвим буде щеплення проти грипу, адже він може спричинити таке небезпечне ускладнення, як пневмонія. Водночас ці щеплення не гарантують захист на 100% саме від пневмонії.

Також ви можете знизити ризик захворіти на пневмонію, виконуючи такі профілактичні дії:

- мийте руки з милом;
- киньте курити, бо це завдає легням належним чином фільтрувати повітря та захищати організм від мікробів;
- будьте фізично активними та дотримуйтеся принципів здорового харчування.

Джерело:

Центр громадського здоров'я

Відчуйте справжній смак їжі: як зменшити вживання солі та покращити здоров'я

Всесвітня організація охорони здоров'я рекомендує дорослим вживати не більше 5 грамів солі на день (це приблизно одна чайна ложка), а для дітей від 2 до 15 років пропонує ще більше знижувати вживання солі.

Це важливе обмеження, оскільки надмірне споживання солі може мати серйозні наслідки для здоров'я. А необхідну норму натрію можна отримувати з харчових продуктів навіть нічого не досолоючи, – і це навіть за умови повної відсутності в раціоні готових продуктів промислового виробництва, таких як хліб, сухі сніданки або м'ясні продукти.

ЧОМУ СІЛЬ БУВАЄ НЕБЕЗПЕЧНОЮ?

За даними ВООЗ, кожна людина у світі в середньому споживає 10,8 г солі на добу, із чим пов'язують майже 1,9 млн передчасних смертей щороку.

Надмірне споживання солі збільшує ризик гіпертонії – підвищеного артеріального тиску. Це стан, який впливає на роботу серця та судин і може призвести до таких хвороб, як інсульт та інфаркт.

Ще велика кількість солі ускладнює роботу нирок, спричиняє затримку рідини в організмі та викликає набряки. Замість того,

щоб ризикувати здоров'ям, чому б не взяти під контроль споживання солі?

ЯКІ ПРОДУКТИ МІСТЯТЬ НАЙБІЛЬШЕ СОЛІ?

Солити їжу – це єдиний спосіб додавання солі у раціон. Найбільше солі ми отримуємо з таких продуктів:

- перероблені продукти: ковбаси, сосиски, консерви, бекон;
- фастфуд: піца, бургери, картопля фри;
- солоні закуски: чипси, сухарики, горішки;
- соуси: кетчуп, соєвий соус, майонез;
- готові приправи з сіллю.

РОЗКРИЙТЕ СПРАВЖНІЙ СМАК ЇЖІ

Зменшуючи кількість солі у своєму раціоні, ви дозволяєте розкритися справжньому смаку їжі, водночас зменшуючи ризик захворювань.

Існує чимало способів зробити страви смачними без солі:

- спеції і трави: часник, базилік, орегано, кріп, куркума – ці

інгредієнти додають стравам багатий аромат і смак;

- свіжі овочі та фрукти: лимонний сік, зелень та овочі можуть замінити сіль у багатьох стравах;

- експериментуйте: спробуйте замінити частину солі в улюблених стравах новими поєднаннями трав і спецій – можливо, ви відкриєте новий улюблений рецепт.

ЗРОБІТЬ КРОК ДО ЗДОРОВІШОГО МАЙБУТЬОГО

Відмовитися від зайвої солі може бути складно, але це реальний крок до здорового способу життя! Починайте з малого: замініть солоні перекуси на корисні овочі або фрукти. Ви помітите, як з часом змінюється ваша смакова чутливість, дозволяючи краще відчувати природний смак їжі.

Проект «5 кроків до здорового харчування» реалізується Центром громадського здоров'я за підтримки Бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я в Україні.

Джерело: Центр громадського моніторингу та контролю

В Україні проведено понад 35 мільйонів щеплень від COVID-19

За звітний період з 16 до 31 жовтня цього року провели 9710 щеплень – на 7,1% більше за попередній звітний період.

Усього ж із початку вакцинальної кампанії у лютому 2021 року в Україні проведено 35 923 697 щеплень від COVID-19. Станом на 31 жовтня 2024 року одну дозу отримала 16 388 571 людина, дві дози – 15 567 716, першу бустерну – 3 376 999, другу – 544 545 людей. Ще понад 45 тисяч людей отримали додаткову дозу.

Найбільше щеплень отримують люди у віковій категорії 20–39 років. Найактивніше вакцинацію від COVID-19 проводять у Києві, а також у Київській, Дніпропетровській, Львівській, Одеській і Харківській областях.

Центр громадського здоров'я нагадує, що зараз триває епідсезон грипу та ГРВІ, зокрема COVID-19, та про необхідність вакцинуватися, щоб запобігти захворюванню.

Більшості людей сьогодні достатньо зробити всього одне щеплення проти COVID-19 на рік за спрощеною схемою вакцинації згідно з оновленими рекомендаціями НТГЕІ, затвердженими Наказом МОЗ № 1380 від 5 серпня 2024 року.

Більша кількість доз – ревакцинація через 6–12 місяців – передбачена для людей із ризиком тяжкого перебігу COVID-19, а саме:

- дорослих і дітей з ослабленим імунітетом чи хронічними захворюваннями;
- вагітних;
- людей старше 60 років;
- представників професійної групи ризику (вчителі, військові, лікарі тощо).

Вакцинація проти COVID-19 є безоплатною, а вакцини різних виробників є у достатній кількості в Україні. Щоб зробити щеплення проти COVID-19, зверніться до сімейного лікаря.

Гороскоп на тиждень 20 листопада - 26 листопада

ОВЕН
Не гарячкуйте, не будьте впертими і навчіться слухати інших – у цьому разі проблем уникнути вдасться. Подбайте про себе!

ТЕЛЕЦЬ
Протягом тижня виникають проблеми з усіх боків – і вдома, і на роботі. Можливі суперечливі ситуації в особистому житті.

БЛИЗНЮКИ
Сімейним парам необхідно знайти спільне хобі, але загалом в особистому житті все добре. Акуратніше підписуйте документи.

РАК
Головним завданням цього тижня може стати вирішення фінансових проблем. Ваші ідеальні уявлення про партнера можуть похитнутися.

ЛЕВ
Не відкладайте свої плани на потім, реалізуйте задумане без затримки. Чим енергійнішими ви будете, тим швидше втіляться у реальність ваші мрії.

ДІВА
У фінансовому питанні очікується потепління після невеликої кризи. Звичайно, без серйозних витрат не обійдеться.

ТЕРЕЗИ
Багато представників вашого знака ухвалить рішення облаштувати свій побут і зроблять перші кроки у цьому напрямі.

СКОРПІОН
Успіх супроводжуватиме сімейні пари, які хочуть переїхати. Проблеми з документами вирішаться дуже швидко.

СТРИЛЕЦЬ
Взаємини у закоханих, як і раніше, схожі на гойдалку. А це може спонукати до пошуку любовних пригод.

КОЗОРІГ
Для збереження високого тону відмовтеся від шкідливих навичок, ведіть здоровий спосіб життя – від вашої фізичної активності залежить багато чого.

ВОДОЛІЙ
У цей час талан щедро обдарує вас своєю увагою: вдасться отримати несподівану премію, просунутися кар'єрними сходами.

РИБИ
Заробити допоможе ваше творче мислення. Якщо ви в глухому куті, знайдіть нестандартний підхід у своїй роботі.

Джерело: ТСН

Смачного!

Смузі для схуднення: зі шпинатом, яблуком та зеленим чаєм

Інгредієнти: 1 склянка шпинату, 4 листочки свіжої м'яти, 1 стебло селери, ½ чашки охолодженого зеленого чаю, 1 яблуко, 1 банан, ¼ авокадо.

• Овочі, фрукти та зелень помийте, відділіть листочки м'яти та шпинату від жорстких стебел, яблуко почистьте від насінневої коробочки, зніміть шкірку з банана та авокадо, заваріть половину горнятка вашого улюбленого зеленого чаю.

• У чашу занурювального блендера викладіть шматочки банана та яблука, 1 склянку шпинату, 4 листочки свіжої м'яти, 1 стебло селери та ¼ авокадо. Перебийте інгредієнти до однорідності.

• Додайте до пюре зелений чай, перемішайте та подавайте.

Мармурове печиво з какао

Інгредієнти: 2 яйця, 100 г цукру, 50 мл олії, 150 г борошна, 30 г какао, 1 ч. л. розпушувача, дрібка солі, цукрова пудра.

• Збийте 2 яйця та 100 г цукру вінчиком до пишної маси. Можна використати блендер. Додайте 50 мл олії та збийте ще 1 хвилину. Додайте 150 г борошна, 30 г какао, 1 ч. л. розпушувача, дрібку солі. Вимішайте тісто та відправте його у холодильник хоча б на 30-40 хвилин.

• Сформуйте з тіста кульки по 20-25 г кожна та обваляйте у цукровій пудрі.

• Викладіть заготовки на деко з пергаментом на відстані один від одного та випікайте протягом 15 хвилин при 180 градусах.

• Перед подачею дайте печиву остигнути. Нехай смакує!

Джерело: klopotenko.com

Куточок ГОРОДНИКА

Чому не цвіте спатифілум: три помилки у догляді – які умови потрібно забезпечити

Спатифілум може цвісти понад місяць, якщо за ним правильно доглядати.

Хоча рослина вважається досить невибагливою, іноді вона відмовляється розпускатися попри всі старання квітникаря. У цьому разі експерти порадили звернути увагу на три фактори, які можуть заважати спатифілуму цвісти.

Насамперед садівники відзначили полив. За їхніми словами, часто саме перезволоження є основною причиною загибелі більшості кімнатних рослин, включаючи мирні лілії. Фахівці порадили поливати спатифілум так, щоб ґрунт не був надмірно зволеним або занадто сухим. **Потрібно прагнути до того, щоб ґрунт був усього лише трохи вологим.** В іншому разі у рослини може розвинути коренева гниль, впоратися з якою буде дуже складно.

Не забувайте завжди перевіряти перед поливом, наскільки вологий ґрунт. Краще почекати, поки висохнуть верхні пару сантиметрів, додали садівники.

Крім цього, вони порадили використовувати для поливу фільтровану воду, оскільки у

водопровідній можуть бути хімічні речовини, шкідливі для квітки.

Ще одна помилка, яка заважає спатифілуму цвісти, – уникати підгодівлі. **Час від часу квітку потрібно удобрювати, щоб стимулювати її ріст.** Щотижня протягом вегетаційного періоду підживлюйте рослину високоякісним добривом, щоб забезпечити їй усі необхідні поживні речовини.

Крім того, не слід забувати, що мирна лілія родом із тропічних лісів, тому вона віддає перевагу тепловому та вологому клімату. Садівники порадили задовольняти цю потребу квітки, особливо навесні. Для цього спатифілум потрібно періодично обприскувати теплою водою, а також тримати його в кімнаті, де достатньо сонячного світла. Однак важливо не допускати потрапляння прямих променів на рослину, щоб не спалити листя. Також необхідно регулярно протирати листя вологою серветкою, щоб воно залишалося чистим. Це стимулює ріст і забезпечує хороший фотосинтез.

Квітникарі розповіли, як правильно робити обрізку фіалок та навіщо це потрібно

Листочки фіалок для садівників дуже важливі.

Багато хто не розуміє, навіщо взагалі обрізати свої красиві рослини, адже вони й без цього чарівні. А проводиться така процедура виключно для користі, для здоров'я рослини: обрізка допомагає квітці правильно розвиватися.

Проводити її потрібно після цвітіння. У цей період необхідно

прибрати всі засохлі або зів'ялі листочки. Вони не приносять користь рослині, але сили забирають. Це дуже важливий процес, який допомагає квітці заощадити сили на майбутнє цвітіння і розвитку.

Обрізати фіалку заведено знизу-вгору, залишаючи три яруси листочків. Найбільші на перших двох ярусах також варто видалити. Намагайтеся дотримуватися симетрії й обрізати рослину рівно. Обов'язково використовуйте гострий і простерилізований інструмент.

Досвідчені квітникарі радять обрізати й квітконоси. А саме вищипувати біля основи, максимально рано, щоб не почали формуватися нові зав'язі. Не забувайте видаляти пасинки, бічні пагони.

Джерело: Ukr.Media

20 листопада середа	21 листопада четвер	22 листопада п'ятниця	23 листопада субота	24 листопада неділя	25 листопада понеділок	26 листопада вівторок
+ 2°	0°	- 2°	0°	0°	0°	0°
+ 10°	+ 2°	+ 3°	0°	+ 1°	+ 4°	+ 4°
723 ТИСК, ММ	726 ТИСК, ММ	730 ТИСК, ММ	737 ТИСК, ММ	752 ТИСК, ММ	749 ТИСК, ММ	746 ТИСК, ММ

РЕКЛАМА

21 ЛИСТОПАДА 2024 РОКУ
СВІЙ 60-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ ВІДЗНАЧИЛА
ЖИТЕЛЬКА СЕЛА БУЛДИЧІВ, КАМІНСЬКОГО СТАРОСТАТУ,
ВETERAN МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗИ,
БУТИК МАРІЯ ДМИТРІВНА!

ШАНОВНА МАРІЄ ДМИТРІВНО, ПРИЙМІТЬ ЩИРОСЕРДЕЧНІ
ВІТАННЯ З НАГОДИ ВАШОГО ЮВІЛЕЮ!
КАЖУТЬ, ЩО 60 РОКІВ - ЦЕ ТІ САМІ 30, ТІЛЬКИ ВДРУГЕ.
І ТІ, ХТО ПІДІЙШОВ ДО СВОЇХ 60-ТИ, СТВЕРДНО КИВАЮТЬ:
У ДУШІ СПРАВДІ ТІ САМІ 30, ПРОСТО ДЗЕРКАЛО І
ПАСПОРТ, НАЙМОВІРНІШЕ, ОБМАНЮЮТЬ.
60 РОКІВ - ПРИВІД НЕ ДЛЯ СМУТКУ, А ДЛЯ ГОРДОСТІ,
АДЖЕ, ЯК СПІВАВ ЛЕГЕНДАРНИЙ ВАХТАНГ КІКАБЦІЗЕ,
"МОЇ РОКИ - МОЄ БАГАТСТВО". ВИ НЕ ЛИШЕ БАГАТА
РОКАМИ, А Й ГАРНА І МУДРА ТОЖ. ЗАЛИШАЙТЕСЬ ТАКОЮ
Й НАДАЛІ. ЦІ ВІТАЛЬНІ РЯДКИ ДЛЯ ВАС.

ШАНОВНА ЮВІЛЯРКО:
НА КИЛИМІ ЖИТТЯ, НЕМОВ ЧАРІВНА М'ЯТА,
РОЗКВІТЛА ВАША ЮВІЛЕЙНА ДАТА,
ХАЙ КВІТ ЖИТТЯ ПОВІК НЕ ОДЦВІТАЄ,
НЕХАЙ ДОБРО ЩОДНІВНИ ПРИБУВАЄ,
ХАЙ МАТІР БОЖА ВАС ОХОРОНЯЄ,
СЯЄ ВІКНИ ЗІРКА ЗОЛОТА,
ІСУС ХРИСТОС З НЕБЕС БЛАГОСЛОВЛЯЄ
НА ЩЕДРІ ЩАСТЯМ, МНОГІ ЛІТА!

22 ЛИСТОПАДА 2024 РОКУ
ЩЕ ОДНА ЧАРІВНА ЖІНКА КАМІНСЬКОГО СТАРОСТАТУ
СВЯТКУЄ СВІЙ ЮВІЛЕЙ І ЦЕ - ЖИТЕЛЬКА СЕЛА КАМІНЬ, ВОЛОНТЕРКА,
ВЧИТЕЛЬКА, СПІВАЧКА, ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА РОМАНІВСЬКОГО ЛІЦЕЮ,
ТОПІНКО ІРИНА МИКОЛАЇВНА!

ШАНОВНА ПАНІ ІРИНО,
ПРИЙМІТЬ НАШІ ЩИРІ ВІТАННЯ З НАГОДИ ВАШОГО
ЮВІЛЕЮ! КАЖУТЬ, ЮВІЛЕЙ ІСНУЮТЬ ДЛЯ ТОГО,
ЩОБ МИ МОГЛИ ПОГЛЯНУТИ НІБИ ЗБОКУ НА СЕБЕ,
ПРИМІРЯЮЧИ СВІЙ НОВИЙ ВІК. АДЖЕ З ВІКОМ
БАГАТО ЩО ЗМІНЮЄТЬСЯ: ПОГЛЯДИ, ДУМКИ, БАЖАННЯ.
АЛЕ ВСЕРЕДИНІ МИ ВСЕ ТІ САМІ. БАЖАЄМО ВАМ І В 45
ЧУТИ В СОБІ СВОЮ ЮНІСТЬ, ЖИТИ НЕ ОЗИРАЮЧИСЬ,
ВИРИНАТИ ЧАСОМ ІЗ ДОРОСЛОСТІ І СЕРЬОЗНОСТІ,
ЩОБ ПОБАЧИТИ ЯСКРАВЕ НЕБО І СЛІПУЧЕ СОНЦЕ.
ЦЕ ЖИТТЯ, І ВОНО ГАРНЕ ДЛЯ ТОГО, ХТО ЙОГО ЛЮБИТЬ.
ЩАСТЯ ВАМ, ГАРМОНІЯ В ДУШІ ТА ВПЕВНЕНІСТІ
У ЗАВТРАШНЬОМУ МИРНОМУ ДНІ!

ТОВ ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ
постійно проводить індивідуальне навчання
та підвищення кваліфікації
ТРАКТОРИСТІВ-МАШИНІСТІВ С/Г ВИРОБНИЦТВА.

067-410-12-15
097-675-58-35
067-799-04-27

ПОЧАТОК ЗАНЯТЬ З МОМЕНТУ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ
НА НАВЧАННЯ.

**КОПАЄМО, ЧИСТИМО ТА
ПОГЛИБЛЮЄМО КРИНИЦІ**

380678794357
380679759461
380663478257

Іван Васильович

В наявності круги колодязні
та каналізаційні, дашки до них

БУДМАТЕРІАЛИ

ДОШКА ПОЛА, БРУС
ВАГОНКА, РЕЙКА МОНТАЖНА

**ВСЕ
НАЙКРАЩЕ
У НАС**

Тел.: (097) 74-55-459
(096) 909-34-59

**ПРОДАЄТЬСЯ
ТОРФОБРИКЕТ**

для опалення

Доставка
по домовленості
380673645617

ВТРАЧЕНО СВИДОЦТВО ПРО ПРАВО
ВЛАСНОСТІ НА КВАРТИРУ № 86 В БУ-
ДИНКУ № 4Б ПО ЦЮЛКОВСЬКОГО В
М. ЖИТОМИРІ № 10975 ВІД 25 ЛЮТО-
ГО 1994Р., ВИДАНЕ НА ІМ'Я КУХНЮК
ЛЮДМИЛИ МИХАЙЛІВНИ ТА КУХ-
НЮК ВАСИЛЯ ІВАНОВИЧА, ВВАЖАТИ
НЕДІЙНИМ.

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ
Відділ реклами:
067 412-89-81

20.ua ДОВІДКА, СТВОРЕНА ЗА ВАШИМИ ВІДГУКАМИ

Цікаві факти про пінгвінів

- Пінгвіни бояться косаток, і закономірно – останні з ентузіазмом на них полюють. Коли пінгвінам невідомо, чи є поблизу їхній природний ворог, вони довго товпляться на краю крижини, поки найвідважніший член зграї не ризикне пірнути. Якщо він залишається в живих, за ним слідує інша.
- Далеко не всі пінгвіни живуть в полярних широтах. **Галапагоські** пінгвіни, наприклад, живуть на однойменних островах, але ж там середньорічна температура становить близько +18 градусів Цельсія.
- Найбільші в світі пінгвіни – **імператорські**. Десять місяців в році з дванадцяти вони живуть в Антарктиді.
- Пінгвіни справді **не мерзнуть** в холодній воді завдяки товстому шару жиру і щільно прилеглому одне до одного пір'ю.
- Пінгвіни дуже дбайливо ставляться до своїх яєць. Одного разу група геологів вкрала у них яйце з метою його з'їсти, але зграя пінгвінів стала їх переслідувати.

Ні, ніякого сюжету для фільму жаків – пінгвіни просто мовчки йшли слідом за людьми. Геологи вирішили віддати їм яйце, після чого гонитва припинилася.

- Полярні види пінгвінів здатні витримувати температури до **-60 градусів**.
- На слизькому льоду пінгвіни часто пересуваються, лягаючи на живіт і відштовхуючись від поверхні крилами і лапами.

- Ноги у пінгвінів теж не мерзнуть, бо число нервових закінчень в них мінімальне.
- Імператорські пінгвіни – однолюбів, вони складають пари на все життя.
- Далеко не всі пінгвіни – нешкідливі. **Кам'яні** пінгвіни, наприклад, відрізняються досить агресивним характером. Вони запросто можуть атакувати будь-який об'єкт, який їм не до душі.

- Папуаські пінгвіни при плаванні розвивають швидкість понад 35 кілометрів на годину.
- Пінгвіни воліють ловити рибу у верхніх шарах води, але у разі потреби вони здатні занурюватися на глибину до 150-200 метрів.
- Пінгвіни – єдині в світі птахи, які можуть ходити у вертикальному положенні.
- Раз на рік пінгвіни відрощують нове пір'я, позбуваючись старого.
- Пінгвіни не потребують прісної води – вони здатні пити солону морську воду, оскільки спеціальні залози в їхньому організмі відфільтровують сіль.
- Імператорські пінгвіни полюють в середньому раз на два тижні, наїдаючись до відвалу. За цю перерву вони можуть втратити до половини своєї ваги.
- У зграях пінгвінів досвідчені старі самці вчать молодих полювати.
- Найпоширеніші в світі пінгвіни – **золотоволосі**. Їх налічується близько двадцяти мільйонів.
- Всі види пінгвінів живуть великими колоніями, крім одного

- **чудові** пінгвіни, що живуть у Новій Зеландії.
- У імператорських пінгвінів яйця висиджують не самки, а самці.
- Висловлюючи ніжні почуття, самець очкового пінгвіна дбайливо гладить свою самку по голові крилом.
- Пінгвіни тільки здаються незграбними. Так, на суші так воно і є, але у воді вони виявляються дивно спритними і моторними створіннями.
- Антарктичні пінгвіни облаштовують свої гнізда, використовуючи як будівельні матеріали камені і землю.
- Найменше з усіх видів пінгвінів воду люблять чудові пінгвіни. Більшу частину свого життя вони проводять на суші.
- У всіх пінгвінів спина забарвлена у чорний колір. Це дозволяє краще притягувати все тепло – чорний колір, як відомо, сприяє нагріванню.
- Пінгвін – символ операційної системи Linux.

Джерело: faktypro.com.ua

20 листопада 2024 р.
№ 43 (278)

Газета є членом
Всесвітньої газетної
Асоціації

Ідентифікатор медіа R30-02941.

Видавець – ПП "Медіа Ресурс";
адреса: 10014, м. Житомир,
вул. Рильського, 9, каб. 407

Адреса редакції: м. Житомир,
вул. Рильського, 9, 4й пов., каб. 407

Тел.: (0412) 418-189

Директор:
Олександр Васильковський,
тел.: 0 (67) 510-50-75
alex.vasilykovskiy@gmail.com

Головний редактор:
Ольга Сидельська,
тел.: 0 (97) 470-60-17

Рекламний відділ:
Людмила Павлюк
тел.: 0 (67) 412-89-81

Редакція не несе
відповідальності за зміст
реklamних матеріалів.
Редакція може не
поділяти думку авторів
матеріалів. Передрук
матеріалів видання
повинен бути узгодже-
ний з редакцією.

Віддруковано
в друкарні «Від і До»,
м. Чернівці, вул. Заводська, 37-В.
Тел.: (050) 3763347.

Зам. наклад: 5000 прим.
Замовлення №
Частина тиражу
розповсюджується
безкоштовно.

